

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-29 ביוני, 2021, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

עדכונים שוטפים

השתלמות "מתמקדים בתקינה ישראלית"

1. צדיק מעדכנת כי פורסמה ההשתלמות בתקינה ישראלית אשר תחל ב-28.7 ועד ה-5.9. מוסיפה כי ההשתלמות מתמקדת בתקינה הישראלית אשר שונה מהתקינה הבינלאומית וכי עלותה נמוכה מאוד לחברי לשכת רואי חשבון (להלן – הלשכה) ופתוחה רק לחברי הלשכה.
2. חבר ועדה¹ שואל אם הכוונה לדון בחוברת ההבדלים. צדיק משיבה כי הכוונה היא להתייחס לכל התקנים הישראליים שקיימים בהם הבדלים לעומת התקינה הבינלאומית וכי ההשתלמות מיועדת למתמחים ורו"ח שלמדו את התקינה הבינלאומית ואינם מכירים את התקינה הישראלית.
3. משתתף² בדעה כי לא היה מספיק פרסום להשתלמות.
4. משתתף אחר מציין כי פנה ללשכה בעניין ההשתלמות וכי קיימים בפרקטיקה פערים ביישום התקינה הישראלית. בדעה כי ראוי להוסיף מספר נושאי ליבה להשתלמות כגון תשלום מבוסס מניות, קביעת מטבע פעילות, מסים נדחים, מעבר לפערים לעומת התקינה הבינלאומית. מציין כי נתקל בפערים בפרקטיקה בעת ליווי חברות להנפקה. בדעה כי ראוי לכלול בהשתלמות גם נושאים בסיסיים כגון אלה שמיועדים לקהל ותיק יותר.
5. היו"ר מבקש מהמשתתף האחר להעלות את הנושאים על הכתב.
6. צדיק מציינת כי מודעת לפערים ביישום התקינה הישראלית, אולם בדעה כי זו לא מטרת ההשתלמות הנוכחית המיועדת למתמחים ולרו"ח צעירים שלמדו את התקינה הבינלאומית. מציעה לשקול לקיים השתלמות מלאה לגבי התקינה הישראלית שעשויה לעניין רו"ח ממשרדים קטנים ובינוניים או לקיים ימי עיון ממוקדים בנושאים אלה בנפרד. מוסיפה כי בעבר נעשה ניסיון לקיים השתלמות שלמה בנושא תקינה ישראלית, אך לא היה מספיק ביקוש.

¹ ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

² ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

7. חבר ועדה אחר מסכים עם צדיק ומציין כי אם תהיה היענות ניתן יהיה לקיים ימי עיון והשתלמויות בנושאים נוספים.
8. חבר הוועדה מציין כי בחוברת ההבדלים לא הובאה בחשבון הפרקטיקה הנהוגה. צדיק משיבה כי בנושאים שבהם ההשתלמות דנה ההרצאות כוללות גם את סקירת הפרקטיקה הנהוגה.
9. משתתף נוסף מסכים עם צדיק שההשתלמות מיועדת לקהל יעד מסוים. מסכים שיש לנסות וליצור השתלמות בסיסית בתקינה ישראלית. מציין כי מדובר גם על רו"ח ותיקים וגם על רו"ח שעזבו את המשרדים. היו"ר משיב כי רו"ח אלה לא מגיעים להשתלמות. המשתתף הנוסף מציין כי הפתרון הוא חובת השתלמויות לרו"ח כפי שקיימת במדינות שונות בעולם.
10. חבר ועדה נוסף מציין כי הוא חבר מועצת רואי חשבון והוא יכול לנסות לקדם זאת בתיאום עם הלשכה.
11. חבר ועדה רביעי מציין כי חלק נכבד מהתנעת התהליך היתה התחייבות של המשרדים הגדולים והבינוניים לרשום להשתלמות כמות מסוימת יחסית של עובדים. בדעה כי הדרישה שהעובדים יהיו חברי לשכה היא בעייתית. מבקש מיתר החברים לקדם את ההשתלמות על מנת לדאוג להצלחת ההשתלמות וההשתלמויות שהוצעו.
12. צדיק מציינת כי ההשתלמות היא 8 מפגשים של 3 שעות כל מפגש וכי עלותה מסתכמת ב-200 ש"ח בלבד. מוסיפה כי עבור העובדים שאינם רשומים העלות היא בנוסף לעלות רישום העובדים ללשכה. מוסיפה כי עלות של כל השתלמות דומה היא כ-2,000 ש"ח, כך שמדובר על עלות סמלית ונמוכה.
13. היו"ר מציע שצדיק תשוחח עם נציגי הלשכה בנושא.

סיווג התחייבויות כשוטפות/לא שוטפות – תיקון 1 IAS

14. צדיק מעדכנת כי משתתף רביעי הביא לתשומת ליבה את כוונת ה-IASB לתקן את תקן חשבונאות בינלאומי 1 בעניין סיווג התחייבויות כשוטפות/לא שוטפות. מציינת כי ה-Staff הכין מסמך לדיון ב-IASB לשיבה שנערכה ביום רביעי בשבוע שעבר. מוסיפה כי המסמך מרכז את התגובות שהתקבלו ל-IFRIC's tentative agenda decision. מציינת כי התגובות התייחסו לכך שהסיווג אינו משקף את הזכויות והמחויבויות של הצדדים למועד הדיווח שכן למלווה אין זכות לדרוש פירעון במועד הדיווח אם לא היתה עדיין הפרה של אמת המידה הפיננסית. מוסיפה כי עמדת ה-staff היא שהעיקרון בסעיף 69(ד) אינו מדבר על הזכות לדרוש פירעון או הזכות לפרוע אלא על הזכות לדחות את הסילוק של ההתחייבות בלפחות 12 חודש ממועד הדיווח. מציינת כי סוג אחר של טענות היה שהכוונה של חוזה ההתחייבות והמבנה שלו אינם משתקפים בסיווג לפי התנאים שנקבעו, לדוגמה תנאים שמיועדים להתמודד עם עונתיות, צמיחה ושינוי מבני. מוסיפה כי ה-staff טען שכאשר ה-IASB דן בתיקון ל-IAS 1 לא היתה התייחסות לתנאים כאלה וההנחה של ה-IASB היתה

שאל נקבעה אמת מידה פיננסית עתידית, המלווה דורש עמידה באותה אמת מידה פיננסית ממועד ההתקשרות ועד למועד העתידי שנקבע לבדיקה ולא רק במועד הבדיקה העתידי. מציינת כי בעקבות כך ה-staff המליץ ל-IASB לתקן את IAS 1 באופן הבא :

(א) אם הזכות לדחות סילוק לפחות ל-12 חודש כפופה לתנאים שהישות נדרשת לעמוד בהם לאחר תקופת הדיווח – תנאים אלה לא ישפיעו על קיומה של הזכות לדחות סילוק במועד הדיווח לצורך סיווג שוטף/לא שוטף.

(ב) ישות תציג בנפרד במאזן שורה של התחייבויות לא שוטפות הכפופות לתנאים, אשר תכלול התחייבויות שהזכות לדחות את הסילוק ללפחות 12 חודש ממועד הדיווח כפופה לתנאים שמועד הבדיקה שלהם הוא לאחר מועד הדיווח.

(ג) התחייבויות לז"א הכפופות לתנאים ידרשו מהישות לתת גילוי למידע לגבי :

- (1) התנאים (מהות ועיתוי הבדיקה)
- (2) אם הישות מקיימת את התנאים אילו היו נבדקים במועד הדיווח
- (3) אם וכיצד הישות צופה לקיים את התנאים במועד הבדיקה

(ד) להבהיר שלישות אין זכות לדחות סילוק במועד הדיווח ללפחות 12 חודש לאחר מועד הדיווח כאשר ההתחייבות תיהפך לעומדת לתשלום תוך 12 חודש :

- (1) לפי שיקול דעת הצד שכנגד או צד ג', או
- (2) אם יתרחש (או לא יתרחש) אירוע עתידי והתרחשות האירוע אינה מושפעת מפעילות עתידית של הישות.

(ה) לדחות את מועד התחילה כך שיחול לא לפני 2024.

בדיון שהתקיים ב-IASB, ה-IASB קיבל את כל ההמלצות של ה-staff. מברכת על ההחלטה שהתקבלה.

דיון בהערות להצעה לתקן חשבונאות מספר 40 (מעודכן 2021) (מכתב התגובה של הלשכה צורף לתיק הישיבה)

15. היו"ר מציין כי לרשות ניירות ערך היתה הערה טכנית שתתוקן. מודה לנציג רשות ניירות ערך ולרשות ניירות ערך על ההערה. מבקש מנציג לשכת רואי חשבון להציג את הערות הלשכה.

16. נציג לשכת רואי חשבון מציין כי ההערה הראשונה היא לצורך הדגש (אינה משנה את המהות). מציין כי במקום המיומנות ומומחיות מקצועיים החליטה הוועדה המקצועית לדרוש שהשירותים נחוצים לפעילויות הרגילות של המלכ"ר (גם במובן שאם המלכ"ר לא קיבל את השירותים הוא היה נאלץ לרכוש אותם ולכן במקום "משמשים לפעילויות הרגילות" מוצע לשנות ל- "חיוניים לפעילויות הרגילות" וזאת על מנת שימנעו ניפוחים מיותרים של הכנסות והוצאות.

17. חבר הוועדה וחבר הוועדה הנוסף מסכימים. היו"ר מסכם כי לאור העובדה שאין התנגדות של יתר חברי הוועדה, הניסוח ישונה מ"משמשים לפעילויות הרגילות" ל"חיוניים לפעילויות הרגילות".

18. נציג לשכת רואי חשבון מציין כי הוועדה המקצועית החליטה למרות שינוי התנאים שלא לאפשר בחירת מדיניות חשבונאית אם לכלול שירותים שהתקבלו ללא תמורה כהכנסות וכהוצאות, אלא לחייב את הכללתם. מוסיף כי משיקולי עלות תועלת מאחר שקביעת השווי ההוגן כרוכה בעלות, מוצע לתת הקלה למלכ"רים שמחזור ההכנסות שלהם נמוך וזאת בדומה להקלה שניתנה ליישם בסיס מזומן או בסיס מזומן מותאם למלכ"רים שמחזור ההכנסות שלהם נמוך מ-1.2 מיליון ש"ח. מציין כי נימוקים נוספים כוללים את השוני מהתקינה האמריקאית אשר יישומה יביא להכרה בחלק קטן יותר של שירותים שהתקבלו ללא תמורה (לאור דרישת מיומנות ומומחיות מקצועיים) וכן התקינות בעולם (קנדה ואוסטרליה) אשר מאפשרות בחירת מדיניות חשבונאית לגבי הכרה בשירותים שהתקבלו ללא תמורה (ללא דרישה למיומנות ומומחיות מקצועיים). מוסיף כי הצעת הלשכה היא שכאשר מחזור ההכנסות (ללא שירותים שהתקבלו ללא תמורה) נמוך מ-3 מיליון ש"ח, המלכ"ר לא יחויב לכלול שירותים שהתקבלו ללא תמורה.
19. חבר ועדה חמישי בדעה שאין לבצע הבחנה בין מלכ"רים על בסיס גובה מחזור ההכנסות. מציין כי במלכ"ר שהיקף הכנסותיו קטן, אך הוא מקבל בעיקר תרומות בצורה של שירותים יוכל לא להכיר בהכנסות אלה וכאשר מדובר על היקף משמעותי בפעילותו אי הכללת השירותים מעוות את דוחותיו הכספיים. נציג לשכת רואי חשבון מציין כי התקינה הישראלית עומדת להיות שונה מהתקינה החשבונאית בעולם בנושא מאחר שמצד אחד אין דרישה למיומנות ומומחיות מקצועיים ומצד שני קיימת חובה לכלול את השירותים שהתקבלו ללא תמורה, אשר משיתה על המלכ"רים עלות.
20. משתתף חמישי מציין כי עד היום מלכ"ר לא נדרש לאמוד את השווי ההוגן. בדעה כי לאור ההחלטה של הוועדה המקצועית, מדובר על פתרון סביר למלכ"רים קטנים שיחד עם גילוי מילולי מתאים (שלא יכלול את השווי ההוגן) הוא מספק.
21. חבר הוועדה האחר אינו מסכים. בדעה כי הוועדה המקצועית קיבלה פנייה בבקשה לאפשר הכרה גם בשירותים שאינם דורשים מיומנות ומומחיות מקצועיים שהתקבלו ללא תמורה והחליטה לאפשר זאת. חבר הוועדה הנוסף מסכים.
22. נציג לשכת רואי חשבון מציין כי הפנייה הגיעה מחלק מהמלכ"רים, אך הוועדה המקצועית לא שמעה את העמדה של כלל המלכ"רים. חבר הוועדה האחר בדעה שאין לאפשר חלופות או הקלות.
23. חבר הוועדה הנוסף מציין כי ייתכן שיש לבחון מלכ"רים נוספים.
24. המשתתף הנוסף מציין כי הקושי שעלה הוא שלא ניתן לשקף שירותים שהתקבלו ללא תמורה אם אין מיומנות ומומחיות מקצועיים. מוסיף כי בדיונים בלשכה עלתה הטענה כי מאחר שתקן חשבונאות מספר 40, בניגוד לתקינה במדינות שונות בעולם, מחייב הכללת שירותים שהתקבלו ללא תמורה המקיימים תנאים מסוימים, יש לספק הקלה למלכ"רים

שהיקף פעילותם קטנה יותר ואין להם את המשאבים הדרושים לכלול מידע זה בדוחות הכספיים. מציין כי קיימות 2 חלופות:

(א) לשקול מחדש את ההחלטה לחייב הכללת שירותים שהתקבלו ללא תמורה – בחירת מדיניות חשבונאית בנושא זה תואמת את התקינה במדינות שונות בעולם ומייתרת את הצורך בהבחנה בין מלכ"רים שהיקף פעילות קטן לעומת מלכ"רים שהיקף פעילותם גדול.

(ב) אם יוחלט שיש להמשיך ולחייב הכללת שירותים שהתקבלו ללא תמורה – בדעה שיש לאפשר הקלה למלכ"רים שהיקף פעילותם קטן.

25. חבר הוועדה הנוסף מציע לקיים דיון עומק על מנת לאפיין את המלכ"רים שיש לפטור אותם מהחובה לכלול שירותים שהתקבלו ללא תמורה. חבר הוועדה האחר מציע לפנות למלכ"רים ולבצע ניתוח.

26. משתתף שישי מציין כי הבעיה עלתה עקב החובה לכלול שירותים שהתקבלו ללא תמורה. מוסיף כי החובה לכלול שירותים שהתקבלו ללא תמורה גם לפני התיקון המוצע היא מכבידה למלכ"רים קטנים שאין להם את המשאבים (כוח אדם ומערכות מידע) לקבוע את היקף ההתנדבות ולאמוד את השווי ההוגן. חבר הוועדה האחר מציין כי הפתרון המוצע על ידי המשתתף השישי משמעו תקן נפרד למלכ"רים קטנים.

27. המשתתף השישי מציין כי המחזור של המוסד לתקינה עצמו הוא כ-2 מיליון ש"ח ושווי שירותי המתנדבים הוא כ- 2 מיליון ש"ח. מוסיף כי המוסד לתקינה וגם הלשכה יכולים להוות דוגמה למלכ"רים אחרים להכרה בשירותים שהתקבלו ללא תמורה.

28. משתתף שביעי מציין כי ניתן לפרש את הדרישה "ניתן לאמוד את השווי ההוגן" בדרכים שונות וזה יכול להיות פתרון לשיקול עלות תועלת. חבר הוועדה האחר וחבר ועדה שישי לא מסכימים.

29. חבר הוועדה השישי מציין כי אמידת השווי ההוגן במקרה זה אינה דורשת מעריך שווי. בדעה שיש להבין מה הנטל במקרה של מלכ"רים קטנים. המשתתף השביעי מסכים.

30. משתתף שמיני מציין כי מכהן כיו"ר עמותת הרוח הישראלית וקיימת חשיבות רבה להכללת השירותים שהתקבלו ללא תמורה. בדעה כי אין המדובר בנטל.

31. חבר הוועדה מבקש מהמשתתף השישי להרחיב את הטענה שמדובר בנטל. המשתתף השישי משיב כי בעת אישור הדוחות הכספיים לשנת 2020 מדווח להנהלות המלכ"רים על השינוי הצפוי בתקינה הישראלית. מוסיף כי קיימים מלכ"רים רבים שאין מי שיעסוק באיסוף המידע ואין להם מערכות מידע טובות. מציין כי היקף הפעילות של מלכ"רים כאלה הוא

- בעשרות אלפי ש"ח ואין להם את המידע והם לא נערכו לאיסוף המידע. חבר הוועדה הנוסף מציין כי לא שוכנע.
32. חבר הוועדה החמישי בדעה כי הדיון הוא רחב יותר ומציין כי הטענה הזו אינה קשורה רק לנושא שירותים שהתקבלו ללא תמורה, אלא לנושאי דיווח נוספים במלכ"רים כאלה.
33. המשתתף הנוסף מציין כי רו"ח מסייעים למלכ"רים שאין להם משאבים לשמור על דרישות הדיווח, אך אין ביכולתם לסייע באיסוף המידע ולמלכ"ר עצמו אין את הכלים והמשאבים לאסוף את המידע. בדעה שיש לאמץ את אחת משתי החלופות שהציע.
34. היו"ר מציע לדון שנית בהחלטה לחייב הכללת שירותים שהתקבלו ללא תמורה. חבר הוועדה האחר שואל מה ההצדקה למתן חלופה נוספת. היו"ר משיב כי מתן החלופה שלא להכיר בשירותים שהתקבלו ללא תמורה תמנע את ההכבדה על מלכ"רים קטנים.
35. חבר הוועדה החמישי בדעה כי עדיף לאפשר (ולא לחייב) הכרה בשירותים שהתקבלו ללא תמורה ולא לנסות ולאפיין את המלכ"רים שיהיו זכאים לפטור מהכרה בשירותים שהתקבלו ללא תמורה.
36. היו"ר מבקש מחברי הוועדה להצביע לגבי החלטה לאפשר (ולא לחייב) הכרה בשירותים שהתקבלו ללא תמורה, חלף מתן פטור למלכ"רים מסוימים בהתאם להצעת הלשכה.
37. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי, וחבר הוועדה השישי **תומכים בהצעה.**
38. היו"ר מציין כי בעקבות ההחלטה הערת הלשכה מתייתרת.
39. משתתף תשיעי שואל אם משמעות ההחלטה היא שלמרות שמדובר על שירותים בהיקף משמעותי שניתן לאמוד את שווי ההוגן, המלכ"ר יוכל לבחור אם לכלול אותם בדוחות הכספיים.
40. צדיק משיבה כי זו ההחלטה. מבהירה כי בהתאם לג"ד 69 היתה למלכ"ר אפשרות בחירה אם לכלול שירותים שהתקבלו ללא תמורה וכי בתקן חשבונאות מספר 40 שחל החל מ-1.1.21 המלכ"רים חויבו לכלול שירותים שהתקבלו ללא תמורה (בהתקיים התנאים שבתקן). מוסיפה כי בתקן חשבונאות מספר 40 (מעודכן 2021) לא תהיה חובה ולכן אלא אם כן מלכ"ר אימץ מוקדם את תקן חשבונאות מספר 40 או שפרסם דוחות ביניים בשנת 2021 יישמר רצף (כלומר, לא יהיה שינוי) לפיו אין חובה לכלול שירותים שהתקבלו ללא תמורה.
41. המשתתף האחר שואל אם הכוונה היא לאמץ את כל יתר התיקונים שהוצעו לתנאים (הסרת הדרישה למיומנות ומומחיות מקצועיים, שירותים שהינם חיוניים לפעילויות הרגילות וכו). צדיק משיבה בחיוב.

42. היו"ר שואל אם קיימות הערות מהותיות נוספות. נציג לשכת רואי חשבון משיב כי ההערות הן יותר טכניות במהותן ויוכל לתאם אותן עם צדיק.

43. היו"ר מבקש מחברי הוועדה לאשר את הצעה לתקן חשבונאות מספר 40 (מעודכן 2021) לפרסום לציבור. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי וחבר הוועדה השישי מאשרים את ההצעה לתקן חשבונאות מספר 40 (מעודכן 2021) לפרסום לציבור.

הצעה לתיקון תקן חשבונאות בינלאומי 21, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ (להלן-הצעה לתיקון) (צורפה לתיק הישיבה)

44. היו"ר מציין כי יש לשקול אם לשלוח מכתב תגובה להצעה לתיקון תקן בינלאומי 21. מבקש מצדיק להציג את התיקונים המוצעים.

45. צדיק מציינת כי ההצעה לתיקון עוסקת במקרים שבהם אין יכולת המרה למטבע אחר. מוסיפה כי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 21 אם לא קיימת יכולת המרה יש להשתמש בשער העוקב. מציינת כי בהתאם להצעה לתיקון ישות תידרש לאמוד את השער המתאים ושער זה צריך לקיים 3 תנאים:

(א) הישות יכולה היתה להתקשר בעסקת החלפה באותו שער אם היתה יכולת המרה,

(ב) השער היה חל על עסקה רגילה בין משתתפים בשוק,

(ג) השער משקף את התנאים הכלכליים השוררים באותו מועד.

46. צדיק מציינת כי ההצעה לתיקון מספקת קווים מנחים לקביעת השער המתאים. מוסיפה כי בשלב הראשון יש לקבוע אם קיים מחיר שוק ניתן לצפייה לצורך אחר, לדוגמה, אם ניתן לרכוש מטבע חוץ עבור ייבוא סחורות, אך לא על מנת לשלם דבידנד. מציינת כי בכל שלב נדרשת עמידה בשלושת התנאים של שער מתאים. מוסיפה כי אם לא קיים שער חליפין ניתן לצפייה לצורך אחר, יש לבחון אם קיים שער חליפין במועד עוקב ואם הוא מקיים את שלושת התנאים של שער מתאים. מציינת כי במידה ולא קיימים שערים מתאימים כאמור לעיל יש לאמוד את שער החליפין באמצעות טכניקת הערכה. מוסיפה כי עד כה לא פורסמו מכתבי תגובה. שואלת אם יש צורך במכתב תגובה להצעה לתיקון.

47. חבר הוועדה האחר מציין כי התקינה הבינלאומית הופכת יותר ויותר תקינה מבוססת כללים וניתן לראות זאת גם בהצעה לתיקון. חבר הוועדה החמישי מציין כי מדובר על פתרון פרקטי שרלוונטי במדינות אחרות שבהן אין שער חליפין ברור (בעיקר באפריקה ובדרום אמריקה). מוסיף כי לעיתים מתפרסם על ידי הבנק המרכזי שער חליפין, אך לא ניתן לבצע עסקאות בשער זה. מציין כי בקריאה פשוטה של התקן ניתן היה להבין שיש להשתמש בשער המייד, אך למעשה יש מספר שערי חליפין ולחברות לא היה ברור באיזה שער חליפין עליהן להשתמש והדבר הוביל לפרקטיקה מגוונת.

48. חבר הוועדה האחר בדעה כי מדובר על קביעת כללים וכי כל המגמה בתקינה הבינלאומית היא לתקינה מבוססת כללים. המשתתף התשיעי בדעה שכאשר יש פרקטיקה מגוונת ושיש מצבים שבהם נוצרת אנומליה משימוש בשער מיידי ראוי היה שה-IASB יטפל בהם וההצעה לתיקון היא טובה. חבר הוועדה האחר מציין כי הבעיה היא דרך התיקון.

49. צדיק מציינת כי הקביעה כיום היא כלל – יש להשתמש בשער העוקב. בדעה כי ההצעה לתיקון קובעת שלושה תנאים שבהם שער החליפין צריך לעמוד (ומדובר על עיקרון יותר מהכלל הקיים כיום) ובמסגרת נספח לתקן מוצע להביא את הנחיות היישום שתוארו.

50. היו"ר מסכים עם חבר הוועדה האחר כי אכן קיימת מגמה לתקינה המבוססת כללים מאז הניסיון לבצע convergence עם התקינה האמריקאית ומצר על כך. המשתתף הרביעי בדעה כי סיבה נוספת היא פניות של חברות לקבלת כללים.

דיון במסמך לדיון בינלאומי – צירופי עסקים תחת אותה שליטה ובמכתב התגובה (צורפה לתיק הישיבה מצגת וטיוטת מכתב התגובה)

51. היו"ר מציין כי הוכנה טיוטת מכתב תגובה.

52. חבר הוועדה החמישי מציין כי בסיום הדיון הקודם מוזמן³ רצה להעיר לגבי שאלות 3 ו-4. מבקש מהמוזמן להציג את הערתו.

53. המוזמן מציין כי ההערה מתייחסת לחריג של מיעוט שכולו צדדים קשורים ולתגובה המוצעת לפיה אין להחריג את כל העסקאות עם צדדים קשורים. מוסיף כי הקביעה מתייש ליישם את גישת הרכישה ומתייש ליישם את גישת הערכים בספרים צריכה להתבסס על הקביעה אם קיימת מהות כלכלית לעסקה (גישה מבוססת עקרונות). מציין כי מעורבות של המיעוט בעסקה עשויה להעיד על מהות כלכלית. מוסיף כי כאשר נקבעים כללים כגון אלה שהוצעו במסמך לדיון, קיימת יכולת למניפולציה (לדוגמה על ידי מיעוט זניח בחברה או מיעוט שהוא צד קשור כך שהעסקה לא בהכרח תבוצע בשווי הוגן). שואל אם אין לסייג את ההערה במכתב התגובה או להציג שתי עמדות.

54. חבר הוועדה האחר מציין כי השאלה היא מאיזו נקודת מבט יש לבחון את הטיפול החשבונאי. מציין כי אם הטיפול החשבונאי נבחן מנקודת מבטה של החברה הקולטת, אין חשיבות לבעלי המניות. מוסיף כי ברור שכאשר קיים מיעוט, העסקה תבוצע בשווי הוגן והקצאת המניות תבוצע לפי השווי ההוגן ללא קשר לטיפול החשבונאי. מוסיף כי מנקודת מבט של החברה הקולטת אין השפעה של קיומו של מיעוט על עצם קיומה של מהות כלכלית בעסקה תחת אותה שליטה.

55. חבר הוועדה הרביעי מסכים עם חבר הוועדה האחר. מציין כי מעורבות של המיעוט אינה

³ ההתייחסות היא למוזמן או למוזמנת

רלוונטית אלא המשכיות במדידה של הנכסים וההתחייבויות.

56. חבר הוועדה החמישי מציין כי ההבחנה היא בין עסקאות שהן ארגון מחדש של החזקות בעל השליטה לבין עסקאות אמיתיות. מוסיף כי אם מדובר על עסקאות שהן ארגון מחדש של החזקות בעל השליטה הגישה היא לנקוט המשכיות במדידת הנכסים וההתחייבויות. מציין כי הצעת התגובה היא שיש להגביל את ההחרגה רק לצדדים הנשלטים על ידי בעל השליטה או לבטל את ההחרגה בכלל מאחר שהגדרת צד קשור ב-IAS 24 (דירקטור או בעל מניות נוסף) היא רחבה ובמקרה כזה תהיה דרישה ליישם את גישת הרכישה.

57. המוזמן מציין כי השאלה היא לגבי מקרים שבהם עצם קיומו של צד קשור יכול להעיד שהעסקה לא בוצעה בשווי הוגן. מוסיף כי משמעות ביטול ההחרגה תהיה שעצם קיומו של צד קשור שהוא נושא משרה תאפשר את יישום שיטת הרכישה.

58. חבר הוועדה החמישי מציין כי בישראל ולפי המסמך לדיון במדינות רבות בעולם קיימות דרישות של ממשל תאגידי לפיהם כאשר קיים מיעוט, כל עסקה עם בעל השליטה דורשת את הסכמת המיעוט וההנחה היא שלפיכך מדובר על עסקה שאינה ארגון מחדש והעסקה תבוצע בתנאי שוק (arm's length transaction).

59. המשתתף התשיעי בדעה כי אכן צריכה להתבצע הבחנה בין עסקאות המהוות במהותן ארגון מחדש של החזקות בעל השליטה לבין עסקאות אחרות. מסכים שאם מדובר בצד קשור שאינו תחת אותה שליטה כמעט תמיד יש לעסקה מהות כלכלית למעט מצבים שבהם המיעוט מחזיק בחברות המתמזגות באותם שיעורים (כלומר ההחזקה של המיעוט לפני ואחרי העסקה היא באותם אחוזים).

60. חבר הוועדה החמישי מציין כי התנאי הראשון ליישום שיטת הרכישה הוא שיש השפעה על זכויות המיעוט ובמקרה האחרון שתואר על ידי המשתתף התשיעי אין השפעה על זכויות המיעוט, למרות שאין התייחסות מפורשת למצב זה במסמך לדיון.

61. חבר הוועדה האחר בדעה כי יש לבחון מהות כלכלית מנקודת מבט של החברה המקבלת/הרוכשת. מוסיף כי גם לארגון מחדש יש מהות כלכלית – איחוד פעילויות, צמצום עלויות וכו'. בדעה כי השפעה על בעלי מניות המיעוט אינה אמורה לקבוע אם קיימת מהות כלכלית בעסקה. בדעה כי מנקודת מבט של החברה המקבלת תמיד צריכה להיות המשכיות במדידת הנכסים וזאת בדומה לעסקת רכישה מניות המיעוט שבה קיימת המשכיות במדידת הנכסים (השליטה בנכסים היתה לפני העסקה ונותרה לאחריה).

62. המשתתף התשיעי בדעה כי דוחות כספיים שבהן קיימת המשכיות במדידת הנכסים וההתחייבויות אינם יותר רלוונטיים. חבר הוועדה האחר בדעה כי יש להשתמש באותה שיטת מדידה ולמרות שתומך בשיטת הרכישה/שווי הוגן ניתן גם להשתמש בשיטת הערכים

בספרים, אך אין לבצע הבחנה בין מצבים שבהם יש מהות כלכלית למצבים שבהם אין מהות כלכלית, מאחר שתמיד יש מהות כלכלית לעסקה.

63. חבר הוועדה מסכים שלכל עסקת צירוף עסקים תחת אותה שליטה (גם בארגון מחדש) יש מהות כלכלית, אך לא מדובר על עסקה עם גורם חיצוני. מסכים עם חבר הוועדה החמישי שכאשר המיעוט הוא לא אקטיבי (אין שינוי בהחזקות) מדובר על עסקת ארגון מחדש וכאשר המיעוט הוא אקטיבי והיה חלק מהמשא ומתן מדובר על עסקה עם מהות כלכלית (המיעוט מדולל).

64. חבר הוועדה האחר מציין כי במהות הכלכלית החברה רכשה את כל הנכסים של בעל השליטה ללא קשר אם חל שינוי בהחזקות של בעלי מניות המיעוט בה.

65. המשתתף התשיעי לא מסכים. בדעה כי במצב שבו לבעל השליטה עשר חברות הפועלות באותו תחום עם מטה ניהולי אחד לא צריך להיות הבדל במדידה בדוחות הכספיים בין חברה אם המחזיקה בכל עשר החברות (ערכים בספרים) לבין העברת תשע חברות תחת חברה אחת (צירופי עסקים בשווי הוגן). מוסיף כי יש חשיבות להבחנה בין עסקאות כלכליות המבוצעות עם צדדים חיצוניים לקבוצה לבין עסקאות ארגון מחדש פנימיות וזאת על מנת למנוע שערוכים לא ראויים של הנכסים וכי לאופן ההתאגדות (חברה חדשה או העברה לחברה קיימת) לא צריכה להיות השפעה על המדידה בדוחות הכספיים.

66. חבר הוועדה האחר בדעה כי אישור של המיעוט או של כל גורם אחר לא מעיד בהכרח על מהות כלכלית וכי ההמשכיות מנקודת מבט של החברה המקבלת אינה מושפעת מכך שחל שינוי בזכויות המיעוט. בדעה כי מנקודת מבט של החברה המקבלת אין הבדל לעומת עסקה של רכישת מניות המיעוט.

67. היו"ר שואל את חבר הוועדה האחר לעמדתו אם החברה המקבלת היא חברה ציבורית. חבר הוועדה האחר משיב כי כל צירוף עסקים תחת אותה שליטה, בין אם המיעוט מדולל ובין אם המיעוט אינו מדולל, צריך להיות מטופל באותה שיטה (בין אם שווי הוגן ובין אם ערכים בספרים). לא מסכים ששינוי בזכויות המיעוט בעקבות העסקה מצדיק טיפול חשבונאי שונה.

68. חבר הוועדה החמישי מציין כי זו היתה הערתו של חבר הוועדה האחר לגבי שתי השאלות הראשונות – שיש לקבוע מדיניות חשבונאית אחת לכל צירופי עסקים תחת אותה שליטה.

69. המשתתף התשיעי בדעה כי העיקרון צריך להיות הבחנה בין עסקאות שהן כלכליות, אמיתיות (לדוג' חברה ציבורית הקימה ועדה בלתי תלויה של דירקטורים שבחנה חברות שונות והחליטה לרכוש חברה שבבעלות החברה האם שלה) לבין עסקאות אחרות.

70. חבר הוועדה האחר מציין כי מדובר על הבחנה המבוססת על קיומו של אומדן מהימן לעסקה.
71. המשתתף התשיעי לא מסכים ומציין כי גם אם קיים אומדן מהימן אך לא היתה עסקה אמיתית יש לטפל לפי ערכים בספרים. מוסיף כי המטרה היא למנוע מניפולציות ושערוכים של הנכסים במצבים שבהם בוצע שינוי במבנה החברות ואין למעשה שינוי בבעלות. מציין כי אם כל צירופי העסקים יטופלו לפי גישת הערכים בספרים, גם עסקאות של חברה ציבורית שהמיעוט היה אקטיבי בעסקה ובעל השליטה לא יכול להשפיע על העסקה יטופלו אף הן בגישת הערכים בספרים.
72. חבר הוועדה האחר מציין כי כאשר ההחזקות של בעל השליטה בחברה ירדו מ-70% ל-60% או עלו מ-70% ל-80%, מדידת הנכסים אינה משתנה. מוסיף כי בהתאם למסמך לדיון אם בוצע צירוף עסקים וכתוצאה מכך חל שינוי בשיעור ההחזקה של בעל השליטה, יש ליישם את גישת השווי ההוגן. המשתתף התשיעי מציין כי בדוח המאוחד אין שינוי במדידה של הנכסים, אלא בדוחות הכספיים של החברה הקולטת (החברה הבת).
73. משתתף עשירי מסכים עם המשתתף התשיעי. מציין כי אם מנקודת מבט של בעלי המניות לא חל שינוי, יש להשתמש בגישת הערכים בספרים ואם מנקודת מבט של בעלי המניות חל שינוי (מעורבות של המיעוט), בדוחות הכספיים של החברה הקולטת (שקיבלה עסק) יש ליישם את גישת השווי ההוגן ואילו בדוחות הכספיים המאוחדים לא יחול שינוי במדידת הנכסים.
74. חבר הוועדה החמישי מציין כי בדוח של החברה הקולטת אם העסקה בוצעה תמורת מזומן, אין שערך של נכסים מאחר שמדובר על נכסים חדשים שנקלטו בחברה. מוסיף כי אם העסקה בוצעה תמורת נדל"ן, מניות או נכס אחר, ממילא העסקה היתה מוכרת לפי שווי הוגן.
75. חבר הוועדה האחר מציין כי מבחינת החברה הקולטת בעת רכישת עסק מבעל השליטה אין חשיבות אם המיעוט הושפע מהעסקה ואם אומדן השווי ההוגן הוא מבוסס ולכן בדעה שיש לטפל באותו אופן (גישת הערכים בספרים או גישת השווי ההוגן). מוסיף כי מבחינת החברה הקולטת האירוע הכלכלי שהתרחש הוא רכישת עסק מבעל השליטה ואין חשיבות אם מדובר על עסקה עם מהות כלכלית מבחינת בעל השליטה.
76. חבר הוועדה הרביעי מסכים עם חבר הוועדה האחר. מציין כי הדוחות הכספיים של החברה הקולטת נערכים מנקודת מבט של בעל השליטה. מוסיף כי תואם את התקינה האמריקאית לפיה אין חשיבות אם המיעוט הושפע בעסקה ובכל מקרה החברה הקולטת מכירה בעסק שנרכש לפי ערכים בספרים. בדעה כי התקינה הבינלאומית מייחסת שלא בצדק חשיבות לשינוי שחל במיעוט ומאפשרת לחברה הקולטת להכיר בעסק שנרכש לפי גישת שווי הוגן.

77. היו"ר שואל אם זו התקינה האמריקאית. המשתתף הרביעי משיב בחיוב ומסכים עם חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה הרביעי. המשתתף הרביעי מציין כי מאחר שהתקינה הבינלאומית בחרה בגישה אחרת, לא תמך בגישה זו בישיבה הקודמת.
78. חבר הוועדה החמישי מציין כי העמדה המוצגת במסמך לדיון תואמת את עמדת רשות ניירות ערך, כפי שפורסמה בתגובה לפנייה מקדמית.
79. חבר הוועדה השישי מסכים עם חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה הרביעי. בדעה כי הגישה העיקרית צריכה להיות גישה הערכים בספרים ויש לצמצם ככל שניתן את האפשרות ליישום גישה הרכישה (רק למקרים שבהם היתה מעורבות של המיעוט). חבר הוועדה החמישי מציין כי בהתאם למסמך לדיון אם החברה הקולטת היא חברה ציבורית ההנחה היא שנטל ההוכחה הורם כי קיים בחברה מיעוט ומנגנוני ממשל תאגידי מבטיחים שהעסקה בוצעה בתנאי שוק ואינה רק ארגון מחדש. חבר הוועדה השישי מציין כי למרות קיומם של מנגנוני ממשל תאגידי לבעל השליטה יש השפעה מכרעת על קיומה של העסקה ולכן יש לראות את העסקה מנקודת מבטו וליישם בחברה הקולטת את גישת הערכים בספרים, אלא אם כן יש מעורבות מוכחות ואינטרס מוכח של המיעוט.
80. היו"ר מסכם כי חבר הוועדה האחר הצליח לשכנע חלק מהנוכחים בגישתו, אשר עולה בקנה אחד עם התקינה האמריקאית, לפיה יש ליישם את גישת הערכים בספרים בדוחות הכספיים של החברה הקולטת, למעט מקרים חריגים שבהם הוכחה מעורבות של המיעוט בקביעת מחירים. שואל לעמדת הנוכחים אם ניתן לנסח זאת כך.
81. חבר הוועדה והמשתתף התשיעי מסכימים בכפוף לכך שההתייחסות תהיה למקרים במקום למקרים חריגים.
82. חבר הוועדה האחר בדעה כי יש לנקוט בגישת הערכים בספרים בלי חריגים וכי ההצעה במסמך לדיון סותרת גם את הגישה של התקינה הבינלאומית עצמה, מאחר ששינוי בבעלי המניות של חברה לא אמור להשפיע על אופן המדידה של החברה הנקלטת בדוחות הכספיים של החברה הקולטת. מוסיף כי העובדה שאומדן השווי ההוגן הוא מהימן יותר אינה אמורה להשפיע על בחירת המדיניות החשבונאית אלא על היישום, לדוגמה תמורה מותנית נמדדת בשווי הוגן, למרות שקיים חוסר ודאות גדול.
83. חבר הוועדה החמישי מציין כי הצעתו של חבר הוועדה האחר היא עקיבה אחר התקינה האמריקאית.
84. המשתתף התשיעי מציין כי גם לאחר תיקון IFRS 3 לגבי הגדרת עסק, בפרקטיקה נדרש שיקול דעת משמעותי על מנת לקבוע אם קיים עסק. מוסיף כי אם תאומץ הגישה של התקינה האמריקאית, החיסרון הוא שיהיה פער משמעותי בין רכישת עסק (מדידה בערכים

בספרים) לבין רכישת קבוצת נכסים (מדידה בשווי הוגן) מבעל שליטה. בדעה כי הטיפול הנאות יותר היה לבחון תחילה אם מדובר בארגון מחדש של החזקות בעל השליטה ואם התשובה היא חיובית למדוד בערכים בספרים, בין אם מדובר בעסק ובין אם מדובר בקבוצת נכסים. חבר הוועדה מסכים עם המשתתף התשיעי.

85. חבר הוועדה החמישי מציין כי במסמך לדיון ההנחה היא שבכל המקרים שבהם המיעוט מושפע מהעסקה, אין המדובר בארגון מחדש של החזקות בעל השליטה ולכן יש למדוד את צירוף העסקים בגישת הרכישה.

86. חבר הוועדה הרביעי מציין כי חברה המוחזקת על ידי בעל השליטה (70%) ועל ידי המיעוט (30%) ומועברת הן על ידי בעל השליטה והן על ידי המיעוט לחברה שנמצאת בבעלות מלאה של בעל השליטה, החברה הקולטת תמדוד אותה לפי גישת הרכישה. מוסיף כי המיעוט יקבל מניות בחברה הקולטת ולמעשה בוצע שיערוך של הנכסים. חבר הוועדה החמישי מציין כי לא בטוח שמצב זה יטופל לפי גישת הרכישה שכן יש לבחון אם המיעוט של החברה הקולטת הושפע מהעסקה.

87. המשתתף התשיעי בדעה כי במקרה זה אין לטפל כצירוף עסקים לפי גישת הרכישה, אלא כעסקה עם המיעוט, מאחר שניתן לבצע את העסקה בדרך אחרת (רכישת המיעוט ואז העברת החברה והנפקת מניות למיעוט). חבר הוועדה הרביעי מציין כי לפי גישת המסמך לדיון יש לטפל בעסקה כצירוף עסקים לפי גישת הרכישה מאחר שהמיעוט הושפע מהעסקה והיה מעורב בעסקה (נדרש לאשר אותה). המשתתף התשיעי מציין כי הדוגמה ממחישה את היכולת לתקוף כל עמדה שתקבע כללים כולל העמדה שהוצגה במסמך לדיון. מציין כי דוגמה שתמחיש זאת אף טוב יותר היא דוגמה שבה היה מיעוט בחברה הקולטת גם לפני העסקה. בדעה כי בכל מקרה יש לבחון אם מדובר בעסקה של הכנסת משקיע.

88. היו"ר מציע לכתוב ברישא של מכתב התגובה כי בדיונים של הוועדה המקצועית התגבשו שתי עמדות – העמדה הראשונה היא שכל צירוף עסקים תחת אותה שליטה צריך להימדד בחברה הקולטת (בין אם מדובר בחברה ציבורית ובין אם מדובר בחברה פרטית) לפי הערכים בספרים והעמדה השנייה היא שבחברה ציבורית יש ליישם את גישת הרכישה ובחברה פרטית יש ליישם את גישת הערכים בספרים.

89. המשתתף התשיעי מציין כי העמדה השנייה אינה צריכה להתבסס על ההבחנה בין חברה ציבורית לבין חברה פרטית אלא הבחנה אם בוצעה עסקה אמיתית, כלומר למעשה הסכמה עקרונית עם העמדה שהוצגה במסמך לדיון עם מספר מצומצם של הערות.

90. חבר הוועדה האחר מביא דוגמה של חברה המחזיקה 100% ממניות חברה א' ו-80% ממניות חברה ב'. מציין כי קיימות 2 חלופות לביצוע עסקת ארגון מחדש – העברת 80% ממניות חברה ב' לחברה א' (במקרה כזה בחברה א' תיושם גישת הערכים בספרים) ולאחר מכן

החברה רוכשת 20% ממניות חברה ב' תמורת הנפקת מניות והעסקה תטופל כעסקה הונית – רכישת המיעוט (ואין שינוי בערכים של הנכסים). מוסיף כי התוצאה היא שהמיעוט מחזיק הן בחברה א' והן בחברה ב' (נניח 10%). חבר הוועדה האחר מציין כי החלופה השנייה היא העברת 100% ממניות חברה א' לחברה ב' תמורת הנפקת מניות. מוסיף כי בחלופה זו לפי המסמך לדיון יש להשתמש בגישת הרכישה כי המיעוט הושפע מהעסקה (ירד מ-20%). מציין כי התוצאה הכלכלית שונה למרות שמדובר באותה עסקה ולכן המשמעות היא שכללי החשבונאות אינם משיגים את מטרותם.

91. היו"ר חוזר על הצעתו. מוסיף כי קביעה אם מדובר בעסקה אמיתית כרוכה בקביעת כללים שקל לעקוף אותם (מה משמעות של מיעוט מעורב וכיצד נמדדת ההשפעה על המיעוט).

92. חבר הוועדה השישי בדעה כי לכן כל העסקאות צריכות להיות מטופלות לפי שיטת הערכים בספרים ורק אם החברה יכולה להרים את נטל ההוכחה שמדובר על עסקה אמיתית יתאפשר לה למדוד לפי שיטת הרכישה.

93. חבר הוועדה החמישי מציע עוד שתי חלופות: חלופה אחת שהיא עקיבה אחרי התקינה האמריקאית (קרובה להצעות של חבר הוועדה השישי וחבר הוועדה האחר) וחלופה שנייה בהתאם לתגובה שנוסחה כרגע בתוספת התייחסות להערות של חבר הוועדה הרביעי והמשתתף התשיעי על מנת לחדד באילו מקרים המיעוט מעורב או מושפע על מנת לקבוע שמדובר על עסקה אמיתית.

94. היו"ר שואל אם משמעות העמדה של חבר הוועדה החמישי היא שתתאפשר גישת הרכישה גם בחברה פרטית. חבר הוועדה החמישי משיב בחיוב לגבי אותם מקרים שבהם מדובר על עסקה אמיתית.

95. היו"ר מציין כי לפיכך קיימות 3 עמדות.

96. המשתתף החמישי מסכים עם חבר הוועדה האחר שיש ליישם את גישת הערכים בספרים לכל צירופי העסקים תחת אותה שליטה באופן דומה לעלייה או ירידה בשיעור ההחזקה ללא איבוד שליטה. היו"ר תומך בעמדת חבר הוועדה האחר. חבר הוועדה השישי תומך אף הוא מאחר שהמקרים שבהם המיעוט משפיע על העסקה הם זניחים.

97. המשתתף התשיעי מציין כי היו עסקאות בישראל שבוצעו במזומן לאחר שנדונו בוועדות בלתי תלויות שונות ונקבע להן שווי לדוגמה כשדניה סיבוס רכשה את אפריקה ישראל וכשסלקום רכשה את נטוויזן. מוסיף כי יישום גישת הערכים בספרים במקרים אלה עשוי להביא להפחתת הון משמעותית. חבר הוועדה השישי מציין כי במקרים אלה הורם הנטל וניתן למדוד לפי שיטת הרכישה. המשתתף התשיעי מציין כי לפיכך אין להתייחס למקרים חריגים.

98. חבר הוועדה החמישי מציין כי מקרים אלה משקפים את המצב בכל העסקאות בייחוד כאשר מדובר בחברות ציבוריות.
99. היו"ר מציין כי לפיכך עדיפה ההבחנה בין חברות ציבוריות לבין חברות פרטיות, מאחר שאחרת ההבחנה תהיה קשה יותר ליישום. חבר הוועדה השישי בדעה כי הרמת נטל ההוכחה לא יכולה להישען על ההבחנה בין חברה ציבורית לבין חברה פרטית מאחר שהיא אינה נשענת רק על קיומם של מנגנוני ממשל תאגידי ויכולה לדוגמה לנבוע מקיומו של רגולטור.
100. המשתתף החמישי מציע לבצע הבחנה לפי סוג התמורה, כלומר אם מדובר על מזומנים (בניגוד למניות) ניתן למדוד לפי גישת הרכישה.
101. צדיק, חבר הוועדה הרביעי והמשתתף התשיעי מציינים כי הבחנה כזו אינה מתאימה וכי ניתן לעקוף אותה בקלות.
102. חבר הוועדה החמישי מציע להציג במכתב התגובה שתי גישות:
א. אימוץ גישת הערכים בספרים בהתאם לנימוקים שהעלה חבר הוועדה האחר ובהתאם לתקינה האמריקאית
ב. בהתאם לגישה שהוצגה במסמך לדיון
מוסיף כי לעניין בחירת שיטת המדידה, ניתן לציין כי לא הושגה הכרעה בוועדה המקצועית. מציין כי בנוסף ניתן להוסיף כי אם הוועדה הבינלאומית תתקדם עם הגישה שהוצגה במסמך לדיון יש לחדד מתי המיעוט מעורב בעסקה כדי למנוע מצבים שבהם אותה עסקה מטופלת בצורות שונות רק בגלל המבנה המשפטי שלה.
103. חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי, חבר הוועדה השישי והמשתתף התשיעי, והיו"ר תומכים בהצעת חבר הוועדה החמישי.
104. היו"ר מציין כי מכתב התגובה המעודכן בהתאם להחלטה יובא לדיון בישיבה הבאה.
105. חבר הוועדה החמישי מציין כי יש מספר שאלות שראוי לדון גם בתגובה להן בישיבה הבאה (אופן יישום גישת הערכים בספרים שהוא שונה מהפרקטיקה וגם מהתקינה האמריקאית). היו"ר מסכים.
106. היו"ר נועל את הישיבה.